

ASIAKIRJAT, JOIHIN YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN KEHITTÄMINEN PERUSTUU

- **Perusopetuslaki 628/1998**
- **Perusopetusasetus 852/1998**
- **Valtioneuvoston asetus perusopetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta 1435/2001**
- **Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004**
- **Hallitusohjelma, Matti Vanhanen 24.6.2003**
- **Valtioneuvoston koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma vuosille 2004-2008**
- **Opetusministeriön ja Opetushallituksen välinen tulossopimus 2003-2005**
- **Opetushallituksen strateginen suunnitelma ”Tehtävä 2010”**
- **Opetushallituksen tuote- ja palvelusuunnitelma 2004**

OPETUSHALLITUS

MITÄ ON YHTENÄINEN PERUSOPETUS?

- oppilaan ehyt oppimispolku koko perusopetuksen ajan
- opetussuunnitelmallinen kokonaisuus vuosiluokille 1-9
- opettajien yhteistyö ja yhteiskäyttö eri vuosiluokkien opetuksessa
- hallinnollinen ja organisatorinen kokonaisuus – ei jakoa ala- ja yläasteeseen

Yhtenäistä perusopetusta voidaan toteuttaa yhdessä koulussa (yhtenäisessä peruskoulussa) tai eri luokka-asteita käsittävien koulujen yhteistyönä

OPETUSHALLITUS

YHTENÄINEN PERUSOPETUS LÄHTÖKOHTANA

- oppilaan joustavasti etenevän opintopolun turvaaminen
- ala- ja yläkoulujen yhteistoiminnallinen kulttuuri
- yhtenäinen opetussuunnitelma
- yhteinen oppimiskäsitys
- yhteiset kasvatustavoitteet
- opettajien yhteistyö

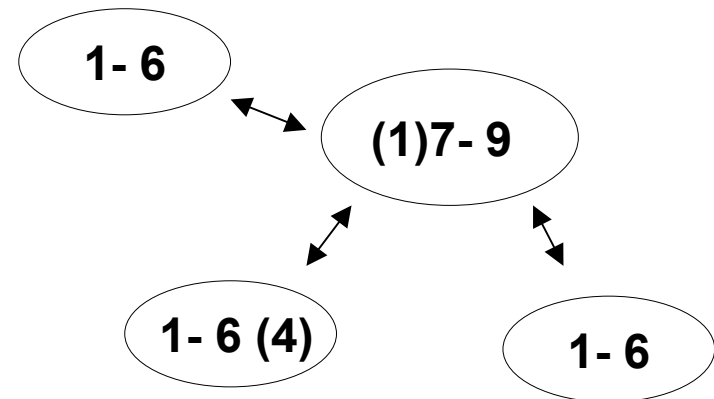
MILLAINEN ON YHTENÄINEN PERUSKOULU?

- yhtenäisen peruskoulun toiminnan edellytyksenä on yhtenäisen perusopetuksen toteutuminen
- oppilaalla tuttu ja turvallinen oppimisympäristö
- ehtona toimintakulttuurin kehittäminen
- opettajuuden ja rehtoriuden uudelleen jäsentäminen
- opettajien yhteiskäyttö pysyvänä toimintatapana
- voidaan toteuttaa usealla tavalla (ks. mallit)

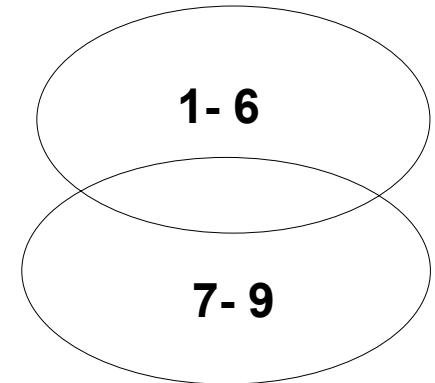
TOIMINNALLISESTI YHTENÄINEN PERUSKOULU

- itsenäisiä kouluja, jotka toimivat tiiviissä yhteistyössä keskenään muodostaen yhtenäisen peruskoulun
- kouluilla voi olla omat rehtorit tai yksi laajasti hallinnoiva rehtori
- kouluilla yhtenäinen opetussuunnitelma
- kouluilla omat opettajakunnat
- kouluilla omat toimintakulttuurit
- keskuskoulu ja ympäröivät koulut

HALLINNOLLISESTI YHTENÄINEN PERUSKOULU

- muodostetaan yhdistämällä hallinnollisesti ala- ja yläasteen koulut tai useampi koulu yhden rehtorin alaisuuteen
- koulussa yhtenäinen opetussuunnitelma
- eri opettajakunnista pyritään muodostamaan yhtenäinen työyhteisö
- eri toimintakulttuureista pyritään muodostamaan yhteinen toimintakulttuuri
- koulu voi toimia samassa tai erillisissä rakennuksissa

VÄHITELLEN KASVAVA YHTENÄINEN PERUSKOULU

- ala- tai yläasteen koulusta kasvatetaan luokka-aste kerrallaan yhtenäinen peruskoulu
- ensin yhdistetään alkuopetus ja yläaste ja kasvatetaan väli umpeen vuosiluokka kerrallaan
- yhtenäinen opetussuunnitelma
- yhtenäinen opettajakunta
- yksi rehtori hallinnoi

1- 2 + 7- 9

1-2-3 + 7-9

1-2-3-4 + 7-9

1-2-3-4-5 + 7-9

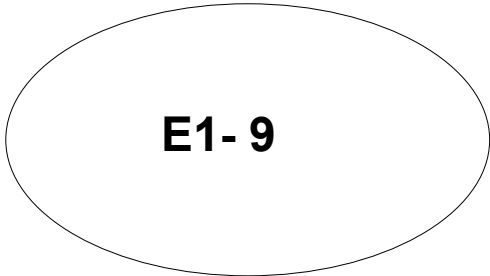
1-2-3-4-5-6 + 7-9

OPETUSHALLITUS

KOKONAAN YHTENÄINEN PERUSKOULU

- perusopetus rakennettu joustavasti 1-9 luokille
- voi sijaita yhdessä rakennuksessa tai samassa pihapiirissä
- yksi rehtori hallinnoi
- yhtenäinen opetussuunnitelma
- yksi opettajakunta
- yhteiset oppilaat
- yhteinen toimintakulttuuri

E1-9

YHTENÄISEN PERUSKOULUN SÄÄTELIJÄT

- opetussuunnitelma
- opettajuus
- rehtorius
- toimintakulttuuri
- oppilaiden kokemukset
 - koulun muuttuessa yhtenäiseksi peruskouluksi keskeinen kehityksen säätelijä on rehtorin ja opettajien käsitykset siitä, mitä yhtenäisyys merkitsee

(Rauste-von Wright ym. 2003)

YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

- perusopetuslaki ja –asetus, tuntijako ja opetussuunnitelman perusteet mahdollistavat opetussuunnitelman rakentamisen yhtenäiseksi
- jos pyritään toteuttamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, olisi opetussuunnitelma saatava elämään ”meidän koulumme” tietoisena, yhdessä laadittuna ja kehitettynä toiminnan suunnitelmana
- ops ilmentää yhtenäistä näkemystä perusopetuksen tehtävästä ja tavoitteista sekä kasvatustavoitteiden ja toimintatapojen yhtenäisyyttä
- yhtenäisyys toteutuu etenkin opsin sisäisenä eheytenä sekä aihekokonaisuuksien kautta
- tärkeää laatia yhteistyössä koko koulun tai lähikoulujen kanssa

KOULUN TOIMINTAKULTTUURI

- lähtökohtana oppivan yhteisön toimintaperiaatteet ja kehitysprosessit
- toimintakulttuurissa kiinnitetään erityistä huomiota
 - yhteisiin toimintatapoihin ja pelisääntöihin
 - aikuisten sekä eri-ikäisten oppilaiden vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön
 - yhtenäisyyttä edistäviin toimintarakenteisiin
 - yhteistyöhön lähiympäristön koulujen sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa

OPETTAJUUS

- edellyttää tietoisuutta koko perusopetuksen tavoitteista ja oman työn hallintaan ja toteuttamiseen liittyvistä tekijöistä
- yhtenäisen perusopetuksen opettajuuteen kuuluu sitoutuminen yhteistyöhön, jota tarvitaan oppimisympäristöjen suunnittelussa ja toimintakulttuurin luomisessa, opetus- ja kasvatustavoitteiden määrittelyssä sekä työnjakoon liittyvissä kysymyksissä
- luo edellytykset syvällisemmälle oppilaan tuntemukselle, jolloin myös oppilaiden kehityksen seuraaminen ja tukeminen helpottuu

REHTORIUS

- edellyttää monialaista lähestymistapaa opetukseen siten, että kasvatukselliset, oppilashuollolliset ja aineenopetukseen liittyvät näkökulmat yhdistyvät kokonaisuudeksi
- haasteena on luoda yhtenäisen perusopetuksen toteuttamista tukevat hallinnolliset ja pedagogiset toimintarakenteet sekä yhtenäisyyttä tukeva toimintakulttuuri
- keskeistä kyky toimia entistä enemmän yhteistyössä lähikoulujen sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa

OPPILAAN KOKEMUKSET

- yhtenäisen perusopetuksen toteutumisen lähtökohta
- yhtenäisen perusopetuksen toteutuminen lisää oppilaiden turvallisuudentunnetta koulussa, sillä se mahdollistaa pitkien aikuissuhteiden luomisen
- yhtenäinen perusopetus luo oppilaille ehyen ja johdonmukaisesti etenevän oppimispolun, jonka aikana tapahtuvat muutokset tukevat oppilaan kasvua
- opintojen ohjaus ja tuki voidaan suunnitella ja toteuttaa johdonmukaisemmin ja pitkäjänteisemmin

